

บทที่ 3

องค์ความรู้ที่ 2

มนุษย์สัมพันธ์และ

การทำงานเป็นทีม

องค์ความรู้ที่ 2 มนุษย์สัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม

วัตถุประสงค์

1. ทราบถึงหลักปฏิบัติ ในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน
2. พัฒนาทักษะในการสื่อสารอย่างเป็นระบบ
3. มีแนวคิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงบวก รวมถึง บทบาท หน้าที่ องค์กรประกอบของการทำงานเป็นทีม

รายละเอียดเนื้อหาและลำดับตอนการฝึกอบรม

ลำดับตอน (Session Number)	ชื่อตอน (Session Name)
2.1	กิจกรรมภาพแห่งชีวิต
2.2	กิจกรรมหน้าต่างโจฮารี
2.3	กิจกรรมไข่มุก

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านความรู้ (Knowledge)

- ✓ องค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม
- ✓ แนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อการทำงานเป็นทีมที่ประสบความสำเร็จ
- ✓ เทคนิคการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

ด้านทักษะ (Skill)

- ✓ การศึกษาประเมินตนเอง
- ✓ ทักษะในการสื่อสาร
- ✓ ความคิดสร้างสรรค์
- ✓ การทำงานเป็นทีม
- ✓ การแสดงความคิดเห็น

ด้านทัศนคติ (Attitude)

- ✓ มีทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงานเป็นทีม
- ✓ มีทัศนคติในการพัฒนาศักยภาพของทีมงาน
- ✓ มีทัศนคติในการตั้งเป้าหมายในการทำงานเป็นทีม

แผนขั้นตอนในการฝึกอบรม

- ชื่อตอน** : 2.1 ภาพแห่งชีวิต
- ความยาว** : 60 นาที
- วัตถุประสงค์**
1. ได้ประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง
 2. เห็นความสำคัญของการรู้จักและเข้าใจตนเอง
 3. เห็นตนเองสำคัญและเข้าใจการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น

เนื้อหา	เวลา (นาที)	วิธีการ	เอกสาร/อุปกรณ์	หมายเหตุ
อธิบายกิจกรรม ภาพชีวิต	5	บรรยาย	กระดาษ A4	
ดำเนินกิจกรรม	35	กิจกรรม		
อภิปราย ประมวลผล	20	อภิปราย		

เอกสาร:

การมอบหมาย (Assignment):

ชื่อเกมส์/กิจกรรม: ภาพแห่งชีวิต (Self-Portrait)

กลุ่มเป้าหมาย : ทุกคน

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้ประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้รับการอบรมเห็นความสำคัญของการรู้จัก เข้าใจตนเอง และผู้อื่น
3. เพื่อให้ผู้รับการอบรมเห็นความสำคัญของการรู้จัก เข้าใจในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น

การนำไปใช้ : การประเมิน และทำความเข้าใจต่อตนเอง และผู้อื่น

เวลา : 60 นาที

ผู้นำกิจกรรม : ผู้นำกิจกรรม 1 คน และผู้ช่วยผู้นำกิจกรรม 1 คน

อุปกรณ์ประกอบ:

- กระดาษ A4
- ปากกามาร์กเกอร์
- กระดาษกาว

เอกสาร/แบบฟอร์มประกอบ:

การจัดที่นั่ง : ผู้เข้าอบรมนั่งเป็นรูปตัว U

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม :

1. ผู้ช่วยผู้นำแจกกระดาษ A4 และปากกามาร์กเกอร์แก่ผู้รับการอบรมทุกคน
2. ให้ผู้รับการอบรมแบ่งกระดาษออกเป็น 4 ช่อง และใส่หมายเลขลงในช่องตามภาพข้างล่างนี้

1	2
3	4

3. ผู้นำอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมว่า เป็นการสำรวจและถ่ายทอดภาพชีวิตของตนเองลงในช่องว่าง ๆ ละ 2 ข้อ

- ช่องที่ 1: นิสัยของฉัน
- ช่องที่ 2: ความสามารถและสิ่งที่ฉันภูมิใจ
- ช่องที่ 3: สิ่งที่คุณอยากให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อฉัน
- ช่องที่ 4: สิ่งที่คุณอยากไม่ให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อฉัน

4. ผู้นำแสดงและอธิบายภาพแห่งชีวิตของตนเองให้ผู้รับการอบรมฟังอย่างคร่าว ๆ ใช้เวลาทำ 10 นาที
5. แบ่งผู้รับการอบรมเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5 คน
6. ให้ผู้รับการอบรมแลกเปลี่ยนภาพแห่งชีวิตของตน โดยการผลัดกันเล่าสิ่งที่ตนเองเขียนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
7. หลังจากแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันเสร็จแล้ว ให้ผู้รับการอบรมแต่ละคนตีความภาพแห่งชีวิต ของตน ที่หน้าอกโดยใช้กระดาษขาว
8. ให้ผู้รับการอบรมทุกคนลุกขึ้นยืน และเดินไปทำความรู้จักกับผู้อื่นที่ละคนในลักษณะของงาน เลี้ยงค็อกเทล ใช้เวลาในขั้นตอนนี้ประมาณ 10 นาที

ข้อควรระวัง : ผู้รับการอบรมอาจเขียนสิ่งที่ตนเองไม่อยากเล่าให้ผู้อื่นฟัง ผู้นำควรประกาศ ให้ทราบว่าหากผู้รับการอบรมคนใดไม่สะดวกใจที่จะเล่าในสิ่งที่ตนเองเขียน ก็ไม่จำเป็นต้องเล่า

ข้อเสนอแนะ:

1. ผู้นำควรบอกผู้รับการอบรมใช้คำสั้น ๆ หรือวลี ในการบรรยายภาพแห่งชีวิต เช่น “มีความรักผิดชอบ” หรือ “ตัดสินใจรวดเร็ว” เป็นต้น
2. การแลกเปลี่ยนภาพแห่งชีวิตในกลุ่ม ควรกำหนดให้แต่ละคนพูดได้ไม่เกิน 2 นาที เพื่อมิให้ผู้ใดผู้หนึ่งพูดมากเกินไป และในช่วงการทำควมรู้จักกับบุคคลกลุ่มอื่น ก็ให้ใช้เวลาไม่เกิน 2 นาที ต่อคนเช่นเดียวกัน

ตัวแปร : ผู้รับการอบรมบางคนอาจใช้เวลาในการคิดและบรรยายภาพแห่งชีวิตของตนนานเกินควร ดังนั้น ผู้นำจึงควรหั่นเดินดูรอบ ๆ กลุ่ม

การสรุปประมวลผล

1. รู้สึกอย่างไรบ้าง
2. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกเหล่านี้
3. ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรมนี้
4. จะนำไปประยุกต์ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้อย่างไร

เอกสารแนบเกมส์/กิจกรรม

ไม่มี

แผนขั้นตอนในการฝึกอบรม

เนื้อหาตอน : 2.2 หน้าต่างโจฮารี (Johari window)

ระยะเวลา : 25 นาที

ผู้นำ:

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับการอบรมเข้าใจความสำคัญของการรู้จักและเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี

เนื้อหา	เวลา (นาที)	วิธีการ	เอกสาร/อุปกรณ์	หมายเหตุ
ผู้บรรยายทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี ประมวลผลและสรุป	20 5	บรรยาย	สไลด์ประกอบการบรรยาย	

เอกสาร: อ03 เอกสาร หน้าต่างโจฮารี เพื่อใช้ในการอ่านประกอบ ซึ่งแจกให้แก่ผู้เข้าอบรมหลังจากการฝึกอบรมในองค์ความรู้นี้เสร็จสิ้น แสดง
ดังภาคผนวกที่ข-1

การมอบหมาย (Assignment):

ชื่อเกมส์/กิจกรรม: หน้าต่างโจฮารี

กลุ่มเป้าหมาย : ทุกคน

วัตถุประสงค์:

1. เข้าใจความสำคัญของการรู้จักและเข้าใจตนเอง ผู้อื่น
2. เพื่อให้เกิดความเข้าใจทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี

การนำไปใช้ : ประเมินการเข้าใจตนเองและผู้อื่น

เวลา : 20 นาที

ผู้นำกิจกรรม : ผู้นำกิจกรรม 1 คน

อุปกรณ์ประกอบ:

1. สไลด์อธิบายทฤษฎี
2. ฟลิปชาร์ต

เอกสาร/แบบฟอร์มประกอบ:

การจัดที่นั่ง : ผู้เข้าอบรมนั่งเป็นรูปตัว U

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม :

1. หลังจากการประมวลให้กิจกรรม “ภาพแห่งชีวิต” ผู้นำจะบรรยายทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี ในการบรรยาย เพื่อให้เห็นแนวคิดหลักการรู้เขารู้เราในการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
2. ผู้นำจะสรุปให้เห็นว่าการเป็นผู้ประกอบการจะต้องใช้หน้าต่างโจฮารี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

ข้อควรระวัง : ไม่ควรใช้เวลาเกิน 20 นาที เนื่องจากการบรรยาย

ข้อเสนอแนะ : การบรรยายควรจะมีมุ่งเน้นการดึงภาพกิจกรรม “ภาพแห่งชีวิต” มาเป็นตัวอย่งจะทำให้ผู้รับการฝึกอบรม เกิดความรู้อและความเข้าใจมากขึ้น

ตัวแปร : ผู้รับการอบรมบางคนอาจใช้เวลาในการคิดและบรรยายภาพแห่งชีวิตของตนนานเกินควร ดังนั้น ผู้นำจึงควรหมั่นเดินดูรอบ ๆ กลุ่ม

การสรุปประมวลผล คุณจะนำหลักของหน้าต่างโจฮารีไปใช้ในพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นที่

เอกสารแนบเกมส์/กิจกรรม

เอกสาร อ.03 เอกสาร หน้าต่างโจฮารี เพื่อใช้ในการอ่านประกอบ แสดงดังภาคผนวกที่ข-1

แผนขั้นตอนในการฝึกอบรม

เนื้อหาตอน : 2.3 กิจกรรมझे้า

ความยาว: 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อบรมตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายในการทำงาน
2. เพื่อให้ผู้อบรมตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ผู้อบรมตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในการลงทุน

เนื้อหา	เวลา (นาที)	วิธีการ	เอกสาร/อุปกรณ์	หมายเหตุ
แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมออกเป็น 4-5 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน โดยใช้กิจกรรมเพิ่มพลัง	5	กิจกรรม	อุปกรณ์झे้า กระดาษ A4	
อธิบายกิจกรรม झे้า	5	บรรยาย	ชาร์ทกิจกรรมझे้า	
เลือกหัวหน้าทีม ตั้งชื่อบริษัท	5	กิจกรรม	ตารางแสดงผล	
ดำเนินกิจกรรม	35	กิจกรรม	ปากกามาร์กเกอร์	
ประมวลผล	40	อภิปราย	ใบสั่งซื้อ	

เอกสาร:

การมอบหมาย (Assignment):

ชื่อเกมส์/กิจกรรม: ไข่จ๋า**กลุ่มเป้าหมาย :** ทุกคน**วัตถุประสงค์:**

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายในการทำงาน
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักถึงการใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าในการลงทุน

การนำไปใช้ : เรียนรู้การทำงานเป็นทีม**เวลา :** 90 นาที**ผู้นำกิจกรรม :** ผู้นำกิจกรรม 1 คน และผู้ช่วยผู้นำ 1 คน (ผู้ชายวัดตุ๊ดตี่ และผู้ชายสินค้ำ)**อุปกรณ์ประกอบ:**

1. อุปกรณ์การผลิตไข่จ๋า (รายละเอียดตามเอกสาร ช.02)
2. เงินเหรียญบาท ประมาณ 100 บาท
3. กระดาษ A4
4. ปากกามาร์กเกอร์

เอกสาร/แบบฟอร์มประกอบ:

- ✓ เอกสาร ช.02 คำสั่งกิจกรรม ไข่จ๋า แสดงดังภาคผนวกที่ช-2
- ✓ เอกสาร ฟ.02 แบบฟอร์มใบสั่งซื้อ กิจกรรมไข่จ๋า แสดงดังภาคผนวกที่ช-3
- ✓ เอกสาร ช.03 ตารางแสดงผลการประเมินกิจกรรมไข่จ๋า แสดงดังภาคผนวกที่ช-4

การจัดที่นั่ง : ผู้เข้าอบรมนั่งเป็นรูปตัว U และวัดระยะทางจากหน้าห้องไปตามจำนวนระยะทางที่ระบุไว้ เพื่อใช้เป็นเครื่องหมายในการขว้าง “ไข่จ๋า”**ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม :**

1. ใช้กิจกรรมเพิ่มพลังแบ่งผู้เข้าอบรมออกเป็น 4-5 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน
2. ผู้นำอธิบายกิจกรรม “ไข่จ๋า”
3. แต่ละกลุ่มเรียกหัวหน้าทีม ตั้งชื่อบริษัท
4. ผู้ช่วยผู้นำจัดสถานที่ขายวัดตุ๊ดตี่และรับซื้อสินค้ำ
5. ดำเนินกิจกรรม โดยมีรายละเอียด 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นวางแผน

ให้ผู้ช่วยผู้นำแจกใบสั่งซื้อให้แต่ละกลุ่มเพื่อวางแผนในการซื้อวัดตุ๊ดตี่

ขั้นประเมินผลโดยคณะกรรมการ

